

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

18. Solvuntur quaedam Scripturae loca quae pro asserenda gratia sufficienti proferuntur, ut Quid debui ultra facere vineae meae &c. &, Si non venissem, & locutus eius fuisset, peccatum non haberent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

diligat? Nisi forte per aliud precipitium evadere velint, ut dicant, Deum commisso jam peccato, leges suas aeternas de diligendo & faciundo bono, cavendoque malo abrogare debuisse, ne forte eadem pravarietoribus, quae innocentibus praecipiendo, jam impossibilia jubere, tyrannica crudelitate censeretur. Quod si tales imaginationes sua se satis absurditate refellendo interimant, agnoscant atque fateantur, posse Deum idipsum homini post peccatum aeterna sua lege jubere, quod ante peccatum jussit; quamvis ei jam propria culpa factum sit impossibile; nec teneri ipsi conferre magnum illud redemptionis adiutorium, quod hominem nolentem velle facit & facere, quamvis propter contractam voluntatis agritudinem, nullum aliud jam sufficiens sit; nec peccatorem jam sine culpa peccaturum, quamvis sine illo magno adiutorio peccatum jam vitare propria & cul-

abili volendi infirmitate non possit. Quapropter non est illusoria quoque Dei vocatio, & admonitio, & increpatio, & correptio, quam peccatoribus vel per seipsum, vel per Prophetas suos, vel per visibilem caeli terraeque machinam, divinae sapientiae, potentiae, bonitatisque testimoniis plenam adhibet. Tribuit enim quidquid creaturae rationali a se conditae ad audiendam sequendamque vocem suam necessarium fuit. Quod si ipsa merito propriae iniquitatis obduruit, & ita pervicaciter in rebeli voluntate persistat, ut reverti nolit, nisi alio potentiori auxilio ipsum velle tribuatur, quis nisi imperitus atque impius dicat, Deum vocando, monendo, corripiendo illudere peccatoribus? Culpa enim ipsorum est, qui in suscepta semel voluntate mala, durissime permanent; quod admonitiones suo effectu careant.

CAPUT XVIII.

Solvuntur quaedam Scripturae loca, quae pro asserenda gratia sufficienti proferuntur, ut, *Quid debui ultra facere vineae meae &c.* Et, *Si non venissem, & locutus eis fuisset, peccatum non haberent.*

EX his etiam non est difficile quaedam Scripturae loca exponere, quibus nonnulli istam perpetuam gratiae sufficientis assilientiam probari putant. In quibus istud primum est, quod Deus apud Isaiam dicit: *Quid est quod debui ultra facere vineae meae & non feci ei?* Vbi in primis miror quo iudicio locus iste ad hoc propositum adducatur. An forte. Ut gratiam novi Testamenti, sine qua nullus Deo credere, a peccato resurgere, divinisque mandatis de Deo diligendo, beneque vivendo obtemperare possit, peccatoribus etiam debitam esse probent? Si enim non est debita sed gratuita, & absque iniustitia negari potest, ut quid urgentur verba, quibus Deus per Prophetam clamat: *Quid debui ultra facere vineae meae?* Si enim hoc recte urgetur, manifestum est Incarnationis gratiam per quam a lapsu suo resurgere possint, peccatoribus esse debitam; nec potuisse Deum humanum genus sub propria iniquitate derelinquere, vel derelictum de duritia iniquae voluntatis increpare, quam sibi male volendo pepererat. Nam secundum Doctorum istorum intelligentiam. Deo timendum erit, ne respondeant; *Quid nos oburgas, qui pro nobis noluit mori, ut nobis gratia bonae voluntatis, quam abjecimus, redderetur?* Quod si stultum est cogitare vel dicere, agnoscant non sapienter pro gratia peccatoribus asserenda illa verba proferri, *Quid debui facere vineae meae?* Attendantque verissime profundissimeque dixisse Augustinum; *Primam esse causam, cur oburgati, quod sint inobediens Deo, sibi debeant displicere, quia fecit Deus*

Isaia 5.

Lib. de Cor. rept. & grat. cap. 6.

A hominem rectum ab initio humana creatura, & non est iniquitas apud Deum. Ac per hoc prima pravitas, qua Deo non obediatur, ab homine est, quia ex rebus, in qua cum Deum primitus fecit, sua mala voluntate deviens, pravus effectus est. Non enim defectus vel subtractio gratiae, quam homini recto Deus tribuebat, non difficultas interna praeceptorum, non operum supernaturalitas, extra ordinem requisita, sed sola pravitas illa voluntatis vera causa est, cur homo praecipienti Deo obtemperare non possit. Haec enim efficit ut quamdiu non reddatur homini voluntas bona, quam petulanter abiecit, quaeque sine maxima & gratuita gratia reddi nequit, illa eadem pristina gratia etiam praesente, praecipia sint ei difficilia naturamque corruptam superent, ita ut ea velle & implere non possit. Duritia quippe, hoc est constantia seu pervicacia susceptae pravitatis, maleque voluntatis facit, ut praedilectine mortifera qua perfunditur, tam in bonum retorquere non velit, aut non ita velit ut possit. Quod tantum abest ut excuset peccatoris voluntatem, ut majori potius oburgatione & increpatione & poena dignam esse convincat.

Adferunt & illum locum sancti Ioannis: *Si non venissem & locutus fuisset eis, peccatum non haberent: nunc autem excusationem non habent de peccato suo.* Et rursum: *Si opera non fecissem in eis, qua nemo alius fecit, peccatum non haberent: nunc autem & viderunt, & oderunt & me & Patrem meum.* Ex his inquit & similibus locis colligitur, homines accusari non potuisse de peccato, si a Deo non habuissent auxilia quae ad operandum sufficienter.

Sed

1. Cor. 15. 1. Tim. 2. 16.

Sed respondetur loca ista obtorto collo ad sufficientiam gratiæ significandam trahi. Sensus plenissimus est, quem diversis occasionibus Augustinus indicavit, excusabiles fuisse futuros Iudæos à peccato, non quolibet, sed isto magno quo Christo præsentem & loquentem & miracula facientem non crediderunt, eumque ex tali incredulitate peremerunt. Excusasset enim eos ignorantia, quemadmodum & in hodiernum usque diem ab incredulitatis peccato excusat eos, qui nihil de Christi doctrina & miraculis perceperunt. De hoc loco, id est, de hac peccati excusatione differenter audiamus: Non utique, inquit, peccatum nullam habent, qui pleni erant alijs magnum multique peccatis: sed hoc peccatum vult intelligi non eos habituros fuisse, si non venisset, quo cum audissent eum, non crederunt in eum. Hanc excusationem non habere asserit, qua possum dicere, Non audimus, ideo non credidimus. Humana quippe superbia, tanquam præsumens de viribus liberi arbitrii, excusationem se putat, quando ignorantia, non voluntatis est, quod peccat, secundum hanc excusationem inexcusabiles dicit scriptura divina, quoscunque scientes peccare convincit. Et in libris ad Bonifacium eodem allegato Ioannis loco, quo peccatum non habituri esse dicuntur: Non enim, inquit, peccatum antea non habebant: sed ipsam voluit intelligi diffidentiam, qua nec præsentem & loquentem crediderunt. Et in libro de gratia & libero arbitrio: De quo peccato dicit, nisi de illo magno quæ præferebat eorum futurum quæ de ista dicitur. Id est, quo cum fuerunt occisuri, Ex illa infidelitate, qua præsentem non crediderunt. Et paulo post: Quomodo dicit inexcusabiles, nisi de illa excusatione qua solet dicere humana superbia: si eorum fecissem, ideo non feci quia nescivi. Aut si se rem facerem ideo non facio quia nescio. Et in Tractatu octogesimo nono in Ioannem, ubi locum ex professo explicat: Quæ est ergo: Si non venissem, & locutus es fuissem, peccatum non haberent. Non quid sine peccato erant Iudæi, antequam Christus ad eos in carne venisset? Quis hoc vel stultissimus dixerit? Sed magnum quoddam peccatum, non omne peccatum, quasi sub generali nomine vult intelligi. Hoc est enim peccatum quo tenentur cuncta peccata, quod unusquisque si non habeat, dimittuntur ei cuncta peccata. Hoc est autem quia non crediderunt in Christum qui propterea venit, ut credatur in eum. Hoc peccatum si non venisset, non utique haberent. Et simili modo statim adiecit & illas gentes ad quas non venit, sive per se ipsum sive in Discipulis Christus, hoc est, quibus nullo modo prædicatus est Christus, excusationem habere de peccato; non de omni, inquit, peccato suo, sed de hoc peccato, quo in Christum non crediderunt; ad quos non venit, & quibus non est locutus. Sed non in eo sunt numero, si

ad quos in Discipulis venit, & quibus per discipulos est locutus. Ex qua sanè doctrina manavit illa Scholasticorum regula, qua dicunt. Infidelitatem purè negativam non esse peccatum.

Hæc sanè perspicuè demonstrant locum istum Ioannis, qui objicitur, nihil omnino ad propositum facere. Quod si fortè velint à simili arguere, quod, si ignorantia excusat, & impotentiam excusare debere. Respondetur, impotentiam quæ ex culpabili defectu gratiæ proficiscitur, etiam esse culpabilem, sicut & ignorantiam quæ ex culpabili defectu cognitionis. Nam hinc oritur quod iuxta constantissimam Augustini & Ecclesiæ doctrinam, etiam illa vera peccata sunt, quæ ex ignorantia legis naturalis, sive jam illa facta sit homini vincibilis, sive invincibilis, proficiscuntur, prout alibi fidelissimè ex istdem Augustini & Ecclesiæ principijs declaravimus. Quod si ignorantia vel impotentia non sit culpabilis, quod ex eis nascitur desinet esse peccatum. Talis est enim illa ignorantia, qua quis non credit Christo, de quo nihil audit. Talis & impotentia si homini primo sufficiens adiutorium defuisset, sine quo permanere non possit. Nam utraque tam ignorantia quam impotentia talis, à libera Dei pependisset voluntate, utpote cuius neque consilium scire per seipsam creatura rationalis potest, nisi reveletur, neque adiutorium sine quo nihil potest, sibi dare nisi ejus bonitate tribuatur. Nunc autem quod homo naturalis legis ignarus, & cæcus, & carnis; hoc est, carnalium rerum cupiditati subditus nascitur, ex quibus fit ut neque quid agendum sit videat, neque quod agendum videt velit aut possit implere, pena peccati est; nec ita poena quasi adiutorium, quod ei antea largiebatur Deus, subrahendo tolleretur, sed qui potentius crucis & mortis Christi adiutorium, quod ei nunc post vulnera necessarium est, iustissimè æquitate non datur. Nam illud pristinum primæ integritatis auxilium, quo veritatem agendorum cernere, & agenda implere sufficiebat, quantumlibet nunc fractis viribus abundaret & superflueret, nullo pacto ad faciendam iustitiam sufficeret aut congrueret; sed potentissima illa sanguinis Christi & redemptionis medicina, quæ vulnerato quassatoque sola sufficit, necessaria est, quemadmodum latius alibi disserimus. Ut sanè nihil mihi absurdius, & à Christiana regula alienius dici posse videatur, quam quod Deus hominibus etiam peccatoribus sufficiens adiutorium dare teneatur, aut nisi dederit, peccando jam esse excusabilem peccatorem, aut Deum leges suas quas ei integro dedit debere temperare aut abrogare.